

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 juni 2025

Zaaknummer : 1319990
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Overgang van CJG Heemstede naar CJG Kennemerland

Kernboodschap

In 2010 heeft de gemeente Heemstede het Centrum voor Jeugd en Gezin (hierna: CJG) opgericht met als kerntaken het verstrekken van informatie & advies en het verlenen van opvoedondersteuning aan ouders, jeugdigen en professionals. Sinds 2015 werden vanuit het Rijk de toegangstaken voor jeugdhulp bij de gemeente belegd. Heemstede heeft voor het uitvoeren van deze extra taak gekozen om het CJG door te ontwikkelen en de toegang tot jeugdhulp zo lokaal mogelijk te organiseren. Door de veranderende samenleving, de steeds complexer wordende casussen, de regionale samenwerking en de landelijke ontwikkelingen ziet het college nu redenen om het CJG onder voorbehoud regionaal te beleggen en per 1 januari 2026 over te dragen aan het CJG Kennemerland. Dit met behoud van de eigen kernwaarden en zoveel mogelijk dezelfde gezichten.

Besluit B&W

1. De taken van het Centrum voor Jeugd en Gezin (inclusief personeel) over te dragen aan het CJG Kennemerland onder voorbehoud van:
 - a. positief advies van ondernemingsraad en overeenstemming in het lokaal overleg;
 - b. positieve besluitvorming door de raad inzake subsidie aan CJG Kennemerland.
2. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving.

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Jeugdwet (H2)

- Regiovisie jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond
- Burgerlijk Wetboek (artikel 7:662)
- Wet op de Ondernemingsraden (artikel 25)
- CAO Gemeenten (H12)

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van artikel 160-169 van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelingen CJG Heemstede 2010-2018

De gemeente Heemstede heeft in 2010 het CJG opgericht. Het CJG valt onder de gemeente Heemstede binnen het domein Samenleving. De kerntaken waren het verstrekken van informatie & advies en het verlenen van opvoedondersteuning aan ouders, jeugdigen en professionals. Daarnaast was er een aanbod aan trainingen, workshops en themabijeenkomsten.

Vanaf 2015 zijn gemeenten, door de decentralisatie, verantwoordelijk voor onder andere de jeugdzorg. Door deze ontwikkeling stond de gemeente voor de keuze hoe de toegang tot de jeugdhulp in te richten. De toegangstaken werden formeel bij het CJG Heemstede belegd¹. Om dit haalbaar te maken heeft de gemeente het CJG doorontwikkeld, in plaats van het implementeren van een geheel nieuwe werkwijze of de taken uit te besteden. Er werd ingezet op het bevorderen van verbindingen tussen verschillende disciplines en daarnaast het optimaliseren van de verbinding tussen uitvoering en beleid.

In 2020 is de toegang tot jeugdhulp binnen de gemeente Heemstede opnieuw onderzocht². In het rapport kwam naar voren dat verschillende respondenten (bestaande uit functionarissen zoals coördinatoren, beleidsmedewerkers en managers) de keuze om de bestaande werkwijzen door te ontwikkelen als positief hebben ervaren. Respondenten benoemen dat uitbreiding van de vertrouwde werkwijze voordelen had voor inwoners, zorgaanbieders en de gemeente zelf. Deze keuze vertaalde zich in het zo lokaal mogelijk organiseren van de toegang tot jeugdhulp. Regionaal gezien was dit een opvallende keuze. Andere gemeenten in de regio belegden de toegangstaken voor jeugdhulp namelijk op afstand bij een externe partij; het CJG Kennemerland.

Vanaf de decentralisatie heeft de gemeente Heemstede voortgebouwd op historische en lokale kenmerken. Met deze keuze is afgezien van taken regionaal te beleggen. De consequenties van het in huis houden of taken op afstand beleggen zijn hiervoor tegen elkaar afgewogen. Het optimaliseren

¹ Het CJG voert de jeugdwet deels uit. De Jeugdwet bestaat uit een vrijwillig en een gedwongen kader. Voor het vrijwillige kader onder de Jeugdwet biedt het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) toegangsmogelijkheden. Daarnaast kan toegang tot jeugdhulp in het vrijwillig kader ook verkregen worden via een verwijzing van een huisarts, jeugdarts of medisch specialist. Het CJG en de wettelijke verwijzers kunnen naar de door de regionale gemeenten gezamenlijke gecontracteerde instellingen verwijzen. Toegang tot het gedwongen kader vindt plaats via gecertificeerde instellingen, de kinderrechter of het openbaar ministerie.

² St Rijk: Rapport *Kracht van eigenheid. Een analyse naar kenmerken in de (financiële) situatie van het sociaal domein van de gemeente Heemstede*. Jaar 2020.

van korte lijnen is uiteindelijk doorslaggevend geweest. Daarnaast wordt de keuze voor het fysiek dichtbij organiseren van jeugdhulp door respondenten in verband gebracht met een grotere mate van directe sturing. Ook doorontwikkeling van integraliteit heeft centraal gestaan in deze keuze. Het lokaal houden maakt het mogelijk om adequaat te reageren op signalen in de uitvoering.

Ontwikkelingen CJG vanaf 2018

Sinds 2018 ervaren medewerkers van het CJG Heemstede een toename van intensiviteit van problematiek en taken. Om hieraan tegemoet te komen zijn er twee maatregelen genomen, waarbij zorgcontinuïteit en doorontwikkeling van expertise centraal stonden. Allereerst zijn er twee gedragswetenschappers toegevoegd aan het CJG team. Ten tweede zijn alle medewerkers volledig in dienst gekomen van de gemeente. Dit in plaats van medewerkers met een twee-benen principe (met één been in het CJG en één been in de organisatie van een subsidiepartner) of een consultfunctie. Deze besluiten zijn genomen in november 2023 en september 2024 via het collegebesluit 'Ontwikkelingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Heemstede 2024'. Ondanks deze maatregelen, staat het CJG nog steeds onder druk. De complexiteit van dossiers blijft toenemen. De gemeente krijgt meer verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezien de nieuwe afspraken met Veilig Thuis en het (versnelde) lokale afschalen van complexe veiligheids casuïstiek naar het CJG. De functie van gedragswetenschapper blijkt echter moeilijk in te vullen. Om het CJG toch verder te versterken komt het college met het voorliggende besluit.

Motivering

Aanleiding

De samenleving verandert. Het CJG krijgt steeds vaker te maken met de hoge eisen en verwachtingen van ouders en verzorgers. Er wordt steeds meer specialisatie verwacht van het CJG. Het kleine CJG Heemstede team is daardoor kwetsbaarder dan voorheen. Daarnaast worden de casussen steeds complexer, waardoor er minder ruimte overblijft voor de juist zo belangrijke inzet van het CJG als ondersteuning in het preventieve veld. Hierin blijft Heemstede iets achter vergeleken met het CJG Kennemerland, waar ze meer lichte ondersteuningstrajecten zelf op kunnen pakken.

Ook door landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd (hierna: HAJ) en het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming (hierna: TKS), wordt er steeds meer van lokale teams verwacht. Zo zet de HAJ in op stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren. Vanuit het TKS wordt er onder andere verwacht dat lokale teams de casusregie in casuïstiek met huiselijk geweld en kindermishandeling op zich nemen.

Tot slot zien we almaar stijgende kosten, krapte op de arbeidsmarkt en personeelstekorten in de jeugdzorg en bij het CJG. Het is gebleken dat het invullen van vacatures (zoals een gedragswetenschapper) steeds moeilijker wordt. Al deze ontwikkelingen maken dat het hebben van een 'eigen' CJG steeds minder houdbaar blijkt.

Overgang van onderneming

Het CJG Heemstede zal met toepassing van de regels inzake overgang van onderneming worden overgedragen aan het CJG Kennemerland. Het betreft een overgang van onderneming in de zin van artikel 7:662 van het Burgerlijk Wetboek. Dit is het geval omdat alle taken en activiteiten van het CJG Heemstede worden overgenomen, waarbij het personeel – dat in deze arbeidsintensieve sector de kern van de bedrijfsvoering vormt – wordt meegenomen. De dienstverlening aan grotendeels dezelfde klantenkring wordt zonder onderbreking voortgezet. Hoewel de werkzaamheden na de overgang deels veranderen, blijven zij in essentie grotendeels gelijk en vertonen zij duidelijke overeenkomsten met de eerdere taken en activiteiten. Er is daardoor juridisch sprake van overgang van onderneming en zodoende treden de medewerkers van het CJG Heemstede van rechtswege in dienst bij het CJG Kennemerland. Zoveel als mogelijk blijven dezelfde personen in Heemstede werken.

Voor de personele consequenties wordt er via een zorgvuldig proces een sociaal plan opgesteld. Dit is een overeenkomst tussen de gemeente Heemstede (werkgever) en het lokaal overleg (werknemersvertegenwoordiging), waar ook de medewerkers van het CJG actief bij betrokken worden. Het plan legt de afspraken vast die gelden bij een overgang van onderneming die gevolgen hebben voor het personeel.

Kernwaarden blijven behouden

Het CJG team behoudt een fysieke (werk)plek in het gemeentehuis van Heemstede. Het uitgangspunt is dat de dienstverlening naar inwoners niet wijzigt. Zo worden de kernwaarden om zichtbaar, laagdrempelig en nabij te kunnen werken behouden. Het team wordt enkel vanuit een grotere organisatie aangestuurd en kan gebruik maken van meer kennis en expertise. Inwoners merken door deze wijziging minimaal verschil en kunnen nog steeds terecht bij de Heemstedse collega's van het CJG op dezelfde locatie(s). Naast het lokale, kunnen ouders en jeugdigen dan ook gebruik maken van een uitgebreider regionaal preventief aanbod.

Subsidie aan CJG Kennemerland

De overgang van onderneming betekent dat het personeel van het CJG Heemstede in dienst gaat bij het CJG Kennemerland. Vervolgens nemen we de inzet van het CJG Kennemerland af in de vorm van een subsidie. Voor het aangaan van deze subsidie is een raadsbesluit nodig, zie onder planning/uitvoering de verdere inhoud van dit raadsbesluit.

Argumenten

Bevorderen van toegankelijkheid preventie

Een grotere organisatie kan helpen bij het verbeteren van de toegankelijkheid van diensten voor gezinnen door een breder netwerk en meer lokale afdelingen. Het preventieve aanbod van CJG Kennemerland kan ook aangeboden worden aan Heemstedse inwoners. Nu konden Heemstedenaren alleen aanschuiven wanneer er plek over was. Dit aanbod bestaat uit specifieke informatie en hulp bij lichte opvoedingsproblematiek. Daarnaast pakt het CJG Kennemerland waar mogelijk kortlopende trajecten zelf op, waar binnen het CJG Heemstede minder ruimte voor is. Door schaalvoordelen kan het CJG Kennemerland een groter aanbod in de regio organiseren. Heemstede kan zich nu structureel verder richten op de sociale basis voor wat betreft preventie voor jeugdigen.

Vergroten van kwaliteit en optimalisatie van middelen

Door verschillende centra te bundelen, kunnen middelen en expertise efficiënter en effectiever worden ingezet. Daarnaast is er meer kennis en expertise aanwezig in een gebundelde organisatie. Dit is van belang in de veranderende samenleving, de hogere eisen en verwachtingen van ouders en verzorgers, de steeds complexer wordende casussen en de landelijke ontwikkelingen.

Behoud van de kernwaarden

Door de hierboven genoemde ontwikkelingen is er, in tegenstelling tot in 2015, nu juist een andere keuze nodig om de kernwaarden die ten grondslag liggen aan het CJG Heemstede te kunnen behouden. Het regionaal beleggen, maar met een vast team dat werkt vanuit het gemeentehuis van Heemstede, maakt dat de dienstverlening voor inwoners op zichzelf niet wijzigt.

Versterking van de samenwerking in de regio Zuid Kennemerland en IJmond

Een grotere regio voor het CJG om te bedienen kan een betere samenwerking en coördinatie tussen verschillende zorgverleners (consortia) en instanties mogelijk maken. Nu zijn we als kleine gemeente afwijkend op de rest van de regio, wat veel vragen en verwarring oproept vanuit de regiogemeenten en zorgverleners. Ook naar inwoners toe, is het wenselijk dat de regio op een gelijke manier werkt en het niet uitmaakt in welke gemeente (binnen Zuid-Kennemerland of IJmond) je woont.

Sluit aan op het werken vanuit één Verordening jeugdhulp

Door één regionale verordening en regionaal opgestelde beleidsregels, werken we op dezelfde wijze in de regio. Deze regionale verordening is lokaal vastgesteld door iedere gemeenteraad. Door de CJG's te bundelen, wordt ook in de uitvoering hiervan op eenzelfde wijze gewerkt en krijgt het CJG Kennemerland één opdracht van de gezamenlijke gemeenten in de regio.

Sluit aan op wijzigingen in de Jeugdwet

De Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg'. Met deze wet worden gemeenten verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. Daarnaast dient hiervoor een gemeenschappelijke regeling getroffen te worden. Dit moet bijdragen aan de verbetering van de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen en vermindering van administratieve lasten. Het op een eenduidige manier werken vanuit één CJG draagt hieraan bij en maakt het werkproces overzichtelijk voor de gezamenlijk ingekochte zorgaanbieders (consortia en overige zorgaanbieders). Inwoners in alle gemeenten worden daarnaast op dezelfde manier geholpen en ondersteund bij de inzet van opvoedingsondersteuning, trainingen en (specialistische) jeugdhulp.

Kanttelingen, risico's en beheersmaatregelen

Wijzigingen huidig personeel

Verandering kan ervoor zorgen dat niet dezelfde mensen terugkeren als CJG coach binnen het CJG Kennemerland voor de gemeente Heemstede, omdat zij zelf hierin een andere keuze maken. De gemeente zal zich inzetten om de continuïteit richting inwoners te waarborgen. Het CJG Kennemerland beschikt daarnaast wel over een groter bestand aan medewerkers om eventuele tekorten op te vangen.

Gemeente krijgt andere rol

De rol van de gemeente ten opzichte van de CJG-medewerkers zal veranderen. In de huidige situatie is de gemeente werkgever van de CJG medewerkers en kan direct sturen. In de voorgestelde nieuwe situatie zal de sturing verlopen via accountgesprekken met het CJG Kennemerland en niet direct met de medewerkers zelf.

Kostenbesparing

Vooralsnog lijkt het een besparing op te leveren. Dat moet nog blijken uit de gesprekken met het CJG Kennemerland. Dit is ook afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de ontvlechting van het CJG Kennemerland van de VivaZorggroep.

Dit wil echter niet zeggen dat we bezuinigen op het CJG, maar we verschuiven onze gelden. Mocht het daadwerkelijk een besparing opleveren, dan is het college voornemens de resterende middelen om te zetten naar structurele inzet op preventie. Hier volgt op een later moment een voorstel voor.

Financiën

Dit besluit heeft op dit moment nog geen financiële gevolgen. We verwachten dat het subsidiebedrag een kleine besparing oplevert ten opzichten van de huidige salarislasteren van de medewerkers van het CJG. Op dit moment is het nog onduidelijk wat de eventuele incidentele kosten bedragen die het sociaal plan teweeg kan brengen. De financiën worden nader uitgewerkt in het raadsvoorstel voor de subsidieverlening aan het CJG Kennemerland en apart ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De verwachting is dat de wijzigingen binnen begroting kunnen worden opgevangen.

Samenwerking en communicatie

De medewerkers van het CJG Heemstede worden direct na het voorgenomen besluit hierover geïnformeerd. Voor de overgang van onderneming is er veelvuldig contact met het CJG Kennemerland, het CJG Heemstede en het team HRM van de gemeente.

Op basis van het voorgenomen besluit wordt daarnaast advies opgevraagd bij de ondernemingsraad op grond van de Wet op de Ondernemingsraden (artikel 25). Verder dient er overeenstemming te worden bereikt over het sociaal plan in het lokaal overleg (hoofdstuk 12 uit de CAO Gemeenten). Nadat er advies is ingewonnen bij de ondernemingsraad en overeenstemming is bereikt in het lokaal overleg over de personele consequenties (sociaal plan), kan het college een definitief besluit nemen. Dit besluit zal opgenomen worden in het raadsbesluit voor het aangaan van een subsidie met het CJG Kennemerland.

Planning/uitvoering

Na dit collegebesluit starten de onderhandelingen met het CJG Kennemerland en consulteren we de ondernemingsraad en het lokaal overleg.

Door dit collegebesluit actief met de raad te delen, informeren wij de raad over dit voorgenomen besluit (bevoegdheid college). Door middel van een apart raadsbesluit vragen wij de raad een beslissing te nemen over het aangaan van de subsidie (budgetrecht). Dit raadsbesluit vindt niet plaats via de reguliere subsidieprocedure, maar er volgt een apart besluit in het vierde kwartaal van 2025. In dit besluit zal ook het doorlopen proces worden opgenomen.

De overgang van onderneming vindt naar verwachting plaats per 1 januari 2026.

Bijlage(n)

Niet van toepassing.